Żydowskie powiązanie ze szczepionkami na Covid

Facebook Świergot

Poznaj Mikaela Dolstena, żydowskiego imigranta prowadzącego kampanię szczepionkową firmy Pfizer

Gabe'a Friedmana

(JTA) – Kiedy Mikael Dolsten, główny naukowiec w firmie Pfizer, dwa tygodnie temu usłyszał wiadomość, że szczepionka na Covid-19, nad którą pomagał pracować przez większą część roku, jest skuteczna w ponad 90%, on i jego współpracownicy dosłownie skakał z radości w biurze korporacyjnym w Connecticut.

 Mikael Dolsten
(Pfizer/Getty Images)

„To może okazać się jednym z największych osiągnięć medycyny ostatnich 100 lat" – powiedział Dolsten przez Zoom ze swojego domowego biura, a emocje były wyraźne w jego głosie i na twarzy.

Wskazywał nie tylko na historyczną potrzebę medycznego zwalczania wirusa, który ponownie pustoszy świat – szczególnie w Stanach Zjednoczonych, które z tygodnia na tydzień ustanawiają rekordy zachorowań – ale także na fakt, że produkt firmy Pfizer jest częścią nowego, przełomowego rodzaju szczepionki wykonane szybko z syntetycznych wersji materiału genetycznego wirusa.

Kiedy jednak Dolsten poświęcił czas na zastanowienie się nad rozwojem sytuacji, uznał to również za moment dumy dla żydowskich imigrantów takich jak on, którzy wnieśli wkład w amerykańskie innowacje naukowe.

„Wiele wielkich przełomów w Ameryce było dziełem ludzi imigrujących" – powiedział, wskazując przykład Alberta Einsteina i innych. „Istnieje silna tradycja żydowska dotycząca wnoszenia wkładu w ludzkość i silna tradycja w medycynie".

Dolsten, który przeprowadził się do okolic Nowego Jorku ze Szwecji w 2004 roku, nie jest jedynym żydowskim imigrantem w swojej branży. W rzeczywistości dyrektor generalny firmy Pfizer Albert Bourla jest Żydem z Salonik w Grecji. Dyrektorem medycznym Moderny, konkurencyjnego producenta leków, który ogłosił w poniedziałek, że jego szczepionka na Covid-19 jest skuteczna w prawie 95%, jest izraelski imigrant nazwiskiem Tal Zaks.

Niemiecka firma biotechnologiczna, z którą firma Pfizer nawiązała współpracę w celu stworzenia szczepionki, BioNTech, została założona i nadal jest kierowana przez tureckich imigrantów Ugura

Şahina i Ozlema Tureci. Sahin powiedział „*The New York Times*” , że on i Bourla połączyli „wspólne pochodzenie jako naukowcy i imigranci”.

The new Pfizer COVID-19 vaccine, like the Moderna one announced Monday, Nov. 16, is made from mRNA, a relatively new technology that Dolsten says will allow companies to combat pandemics in the future with greater speed and effectiveness. The vaccine success rates so far have impressed Anthony Fauci, the country's top infectious disease expert, who has said he was hoping for a 75% success rate.

The scientist responsible for the pioneering breakthroughs that allowed for the development of an mRNA vaccine is University of Pennsylvania professor Drew Weissman, who is Jewish and once worked under Fauci at the National Institutes of Health.

Dolsten is wary of taking that kind of multiculturalism for granted. He says he grew up in a very different era, post-World War II, when opportunity and security was guaranteed to all in Sweden and the U.S. was a beacon to immigrants looking to make world-changing innovations. Both countries now face political and social tensions that threaten those traditions.

“I do hope we can heal as a nation and again be a shining sun, and bring people together rather than move back from the world,” he said. “I do hear a lot from Europeans who miss seeing the U.S. as the image of the future, and now see the U.S. as isolated.”

Dolsten took a winding path to end up as a leader in pharmaceutical development. Born in 1958, he grew up in the small Halmstad Municipality on Sweden's western coast, the son of a Jewish father with prewar roots in the country and a Jewish mother who escaped to Sweden from Austria in the early days of World War II – a “mix,” he said, of second-generation Swedish heritage and direct trauma from the Holocaust.

His home wasn't very religiously observant, but he visited Israel several times growing up, something that helped inspire him to spend nearly a year of his doctoral studies at the renowned Weizmann Institute just south of Tel Aviv. He trained as a physician and began his career on the medical faculty at the University of Lund, but his experience in Israel learning about cutting-edge immunology helped inspire his turn to pharmaceutical science.

He went on to work for Sweden's two largest drug companies at the time – Pharmacia, where he was asked to build a new institute to develop medicines, and then Astra AB (which would later become part of the British company AstraZeneca, which is in the process of developing its own COVID-19 vaccine). He developed a top reputation in the industry and was approached by Boehringer Ingelheim, the world's largest private pharmaceutical company, to run global research. He worked at their Frankfurt headquarters for a short period, then agreed to work for them in the U.S. His wife, also a Jewish physician, was enthusiastic about the idea.

“She was keen to experience a bit of the American melting pot, particularly the New York area,” he said.

Dolsten ostatecznie kierował badaniami i rozwojem w Wyeth, amerykańskiej firmie znanej z produkcji wszechobecnych leków, takich jak Advil. Wyeth został kupiony przez firmę Pfizer w 2009 roku, a

Dolsten pozostał, pracując nad badaniami i rozwojem biologicznych działów firmy Pfizer, a następnie dla całej firmy. Dziś czasami ma czas na „zakasanie rękawów" przy projektach badawczych, ale częściej nadzoruje innych naukowców i przyjmuje „szerokokątną perspektywę", aby pomóc w określeniu celów firmy.

„Biorę udział w dyskusji i omawiam najważniejsze problemy, którymi się zajmujemy w zakresie raka, chorób genetycznych, stanów zapalnych, szczepionek oraz chorób takich jak cukrzyca i otyłość, i upewniam się, że skupiamy się na kilku kwestiach, które przekładają się na przełomy w medycynie" – dodał. powiedział.

Dorastając w Szwecji, Dolsten powiedział, że korzystał z dużej sieci bezpieczeństwa socjalnego kraju, która obejmowała powszechną opiekę zdrowotną i bezpłatną edukację oraz nadrzędne poczucie solidarności, czyli „troski o swoich sąsiadów". Powiedział jednak, że zawsze był świadomy szwedzkiego poczucia jednolitości kulturowej. Jego akcent był doskonały, ponieważ tam się urodził, ale pamiętał, że inni, którzy nie mówili doskonale po szwedzku, byli traktowani inaczej.

Chociaż osobiście nigdy nie odczuwał żadnego wyraźnego antysemityzmu, w ostatnich latach stał się on problemem w Szwecji, podobnie jak w kilku innych krajach europejskich, w obliczu napływu uchodźców, głównie z Bliskiego Wschodu i wzrostu skrajnie prawicowego nacjonalizmu. Powiedział, że widzi, jak trójka jego dzieci – w tym jedna była reporterka JTA Josefin Dolsten – mogła mieć zupełnie inne doświadczenia dorastania w Szwecji niż on.

Dlatego Dolsten nie mógł się doczekać przeprowadzki do Stanów Zjednoczonych, które postrzegał także jako „granicę" nauki i przedsiębiorczości na świecie.

„Naprawdę uważam, że jest coś wyjątkowego pod względem historycznym w Nowym Jorku i kilku innych miejscach, gdzie tygiel doprowadził do tak ogromnego sukcesu" – powiedział. „Podobnie jak sukces biotechnologii i farmacji… tak wiele wielkich odkryć pochodzi stąd, dzięki różnorodności ludzi, którzy tu przychodzą, a wszyscy czują, że mają szansę wnieść swój wkład".

On i jego rodzina mieszkają w hrabstwie Westchester w Nowym Jorku, gdzie zauważalny jest jego szwedzki akcent – ale nie w taki sposób, jakiego się spodziewał.

„W USA ludzie mówią mi: «Wow, masz taki miły akcent»" – powiedział. „I oni [żartują] – «Jesteś z Brooklynu?»"

Izraelski dyrektor medyczny Moderny „pod wrażeniem" wyników szczepionek

Abigail Klein Leichman

(Israel21c za pośrednictwem JNS) Ponieważ w zeszłym tygodniu w Izraelu odnotowano 2737. śmierć z powodu Covid-19 i potwierdzono 817 nowych infekcji, nadzieje pokłada się w szczepionkach opracowywanych w kraju i za granicą.

Izrael zamówił w przedsprzedaży dawki szczepionek firm Pfizer i Moderna, które obecnie znajdują się w badaniach klinicznych w Stanach Zjednoczonych, do czasu ich zatwierdzenia przez organy regulacyjne ds. zdrowia obu krajów.

 Doktor Tal Zaks, dyrektor medyczny Moderny.
(Dzięki uprzejmości Uniwersytetu Ben-Guriona)

Istnieje rodzime powiązanie z Moderną. Jej główny lekarz, dr Tal Zaks, wychował się w Izraelu, a tytuł doktora medycyny i doktora uzyskał na Uniwersytecie Ben-Guriona w Negewie.

Zaks, obecnie 54-letni, prowadził badania podoktoranckie w Narodowych Instytutach Zdrowia Stanów Zjednoczonych (NIH) i odbył staż z zakresu onkologii medycznej na Uniwersytecie Pensylwanii, gdzie obecnie jest profesorem nadzwyczajnym medycyny.

Rozpoczął karierę w grupie badawczej zajmującej się genetyką giganta farmaceutycznego GlaxoSmithKline, gdzie zbudował zespół onkologicznej medycyny translacyjnej i prowadził badania translacyjne nad lekiem na raka jamy ustnej, lapatynibem. Zasiada także w zarządzie Adaptimmune Therapeutics.

Przed dołączeniem do firmy Moderna w Cambridge w stanie Massachusetts Zaks był starszym wiceprezesem odpowiedzialnym za odkrywanie, rozwój i komercjalizację leków onkologicznych w firmie Sanofi.

„Podczas mojej pracy w Sanofi stale badałem nowe technologie, które mogłyby mieć realny wpływ na świat medycyny” – Zaks powiedział izraelskiemu dziennikowi finansowemu *Globes* . „Kiedy natknąłem się na platformę Moderny, która wykorzystywała RNA do tworzenia leków i różnych szczepionek, była to oferta, której nie mogłem się oprzeć”.

Jako CMO firmy Moderna, Zaks nadzoruje cały rozwój kliniczny i sprawy regulacyjne. Szczepionka Moderny, stworzona we współpracy z NIH, jest badana na 30 tysiącach ochotników.

16 listopada Zaks powiedział „ *Jerusalem Post* ”, że poczuł się „niesamowicie”, gdy otrzymał wiadomość, że tymczasowe dane wykazały, że szczepionka przeciwko Covid-19 jest skuteczna w 94,5% w zapobieganiu chorobie wywoływanej przez wirusa SARS-CoV-2.

Pięciu uczestników w grupie 15 000 osób, które otrzymały dwie dawki kandydata na szczepionkę, zachorowało na Covid-19 w stopniu łagodnym, natomiast 90 osób w 15 000 grupie otrzymującej placebo (kontrolnej) zachorowało. Nie wiadomo jeszcze, jak długo utrzymuje się efekt ochronny.

W wywiadach dla izraelskiej telewizji Zaks powiedział, że ostateczne wyniki procesu będą znane w ciągu kilku tygodni. Zanim firma Moderna lub Pfizer będzie mogła uzyskać zgodę amerykańskiej Agencji ds. Żywności i Leków, potrzebne są dodatkowe dane dotyczące bezpieczeństwa. Zaks powiedział, że planowana jest wzajemna weryfikacja danych.

Po tym, jak Zaks zaproponował mu możliwość zostania jednym z pierwszych krajów, które otrzymają szczepionkę – jeśli zostanie zatwierdzona – izraelski rząd zgodził się w czerwcu na zakup co najmniej jednego do dwóch milionów dawek.

„Izrael był jednym z pierwszych krajów, który w nas uwierzył” – Zaks powiedział *Globes* . „Zaliczka zapłacona przez Izrael pomogła w budowie linii produkcyjnych firmy”.

Główny zakład Moderny w Stanach Zjednoczonych przeznaczony jest do dystrybucji krajowej. Zaks powiedział Channel 12, że dawki dla Izraela będą pochodzić z fabryki Moderna w Szwajcarii.

„Mam nadzieję, że stanie się to na początku 2021 roku. Nie mogę podać dokładnej liczby, ale mogę zagwarantować, że dokładamy wszelkich starań, aby dostarczyć szczepionki do Izraela, tak jak obiecaliśmy” – powiedział.

Zaks powiedział reporterom, że ma nadzieję, że jego 80-letnia matka w Ra'anana wkrótce zostanie zaszczepiona, „aby życie mogło wrócić do normalności”, i nalegał, aby inni Izraelczycy zachowali ostrożność w miesiącach zimowych do czasu zatwierdzenia i udostępnienia szczepionek.

W Izraelu opracowywanych jest sześć szczepionek na Covid-19. Jeden z nich, BriLife z Izraelskiego Instytutu Badań Biologicznych, przechodzi badania kliniczne w dwóch szpitalach.

Zarówno szczepionki eksperymentalne firm Moderna, jak i Pfizer wykorzystują nowe podejście, technologię przekaźnika (mRNA), która przenosi „instrukcje” do komórek, aby wytworzyły białka, które mogą leczyć choroby lub im zapobiegać.

